

Můj kousek země

15

- CÍL:**
- Objevování a poznávání kolik rozmanitých podob života se vyskytuje na malém kousku země.
 - Utváření ohleduplného vztahu k přírodě, k rostlinám a k živočichům.
 - Osvojování dovedností pro pozorování v terénu (koncentrace, trpělivost, vnímání všemi smysly atd.).

MOTIVACE: *Ztratili jsme sluch pro řeč přírody, protože jsme zanedbali používání tohoto smyslu. Odnaučili jsme se to, protože jsme se přiučili tolika jiným věcem, že si myslíme, že víme víc než příroda.*

Theodor Kunkele

Jen ten, kdo zná rostliny a zvířata, jejich přirozené prostředí i nároky na životní prostředí, dokáže vnímat jejich ztrátu a přemýšlí o způsobech a možnostech jejich ochrany. Pozorovat kousek přírody může být zajímavým a poutavým prožitkem.

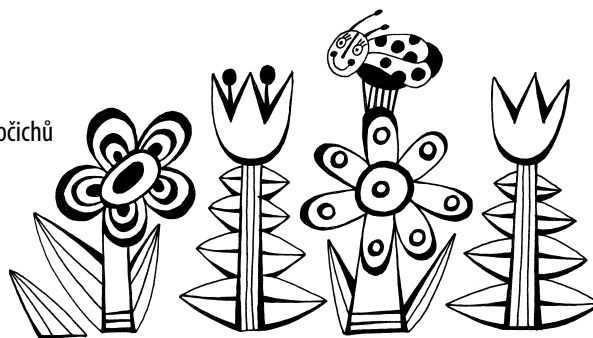
CÍLOVÁ SKUPINA: žáci ZŠ, 6.–9. ročník

DOBA TRVÁNÍ: minimálně 1 hodina a více, dle vzdálenosti určeného prostředí

MÍSTO: přírodní prostředí, školní zahrada, louka, park atd.

POMŮCKY: klíče k určování rostlin, motouzy dlouhé 4 m, lupy, pravítka nebo krejčovské metry, nakopírované pracovní listy

- METODY A FORMY PRÁCE:**
- motivační rozhovor
 - individuální práce
 - práce s klíčem, s atlasy rostlin a živočichů
 - pozorování v terénu
 - prezentace výsledků pozorování
 - reflexe

POSTUP:

- Příprava:**
- Před vlastní prací seznámíme žáky s pravidly chování a pozorování v přírodě. Jednoho z žáků pověříme péčí o příruční lékárníčku.
 - Seznámení s pravidly i aktivitou je vhodné realizovat v pracovně, protože v přírodě bude pozornost žáků rozptýlena různými podněty. Pokud je však skupina žáků na práci v terénu zvyklá, můžete začít pracovat venku od samého začátku.
 - V úvodu žáky motivujeme, zadáme úkoly. Připomeneme pravidla, upozorníme na vhodné oblečení a seznámíme je s plánem aktivity.

- Realizace:**
- Aktivita může probíhat na školní zahradě, v parku, na louce atd.
 - Na určeném místě si dvojice žáků vyberou svůj kousek země ve tvaru čtverce o rozměru 1m², který si ohraní nejlépe motouzem, případně kamínky nebo dřívky.
 - Svůj kousek země si také pojmenují, jejich fantazii se meze nekladou, protože právě ohraničení a pojmenování jejich "minizemě", podpoří osobní vazbu nejen ke zvolenému místu, ale i k přírodě jako celku.
 - Na vymezeném místě budou žáci pozorovat všechny živočichy, kteří se zde vyskytují a do připraveného pracovního listu zapisovat v číslech druhy a jedince stejného druhu. Pokusí se určit a zapsat názvy druhů, které určili.
 - Žáci dále zjišťují, kolik různých druhů rostlin se na místě vyskytuje, pokud znají názvy, zapíší je do pracovního listu. Při větším počtu druhů provádí odhad.
 - Dalším úkolem je vnímání přírody. Postaví se, nebo posadí na svůj kousek země, zavrou oči a rozlišují zvuky, které slyší. Zvuky zaznamenají do pracovního listu. Ve dvojici se mohou prošťídat.

45
min

II. st.
ZŠ

- Mohou si projít svůj kousek země bosou nohou, prožít chodidly dotek trávy, kamínků, nebo větviček (je třeba dbát na bezpečnost, aby se nevyskytovaly v prostoru trny, nebo jiné ostré předměty).
- Své dojmy a pocity zapíší.
- Utrhnou si list ze stromu (pokud roste na jejich kousku země), nebo bylinu, rozemnou mezi prsty a přivoní. Pokusí se vůni popsat.
- Pomocí pravítka, nebo krejčovského metru měří výšku jednotlivých rostlin, výšku stromů se pokusí odhadnout.
- Popřemýšlí o tom, co by jejich kousek země mohlo ohrozit, jakých zásahů se zde dopustil člověk, jakou ochranu by doporučili.
- Na druhou stranu pracovního listu mohou nakreslit obrázek, případně napsat další poznámky.

REFLEXE:

- Jak jste pojmenovali svůj kousek země? A proč?
- Co bylo během aktivity obtížné a co jednoduché?
- Co vám bylo příjemné, co méně?
- Kolik druhů určených i neurčených rostlin i živočichů se vyskytovalo na vašem kousku země?
- Co nového jste se dozvěděli?
- Jaké vědomosti a dovednosti jste využili?
- Co byste si rádi zopakovali někdy příště?
- Co byste svému kousku země přáli? Co pro něj můžete udělat?

TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:

- **Ekosystémy** – druhová rozmanitost, její sledování na malém kousku země.
- **Základní podmínky života** – a jejich vliv na výskyt jednotlivých druhů živých organismů.

ROZVÍJENÉ KOMPETENCE:

ŽÁK

- vyhledává a třídí informace, organizuje a řídí vlastní učení, samostatně pozoruje a experimentuje, vytváří si komplexnější pohled na přírodovědné jevy,
- plánuje způsob řešení problému, využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností, vyhledává vhodné informace k řešení problému, ověřuje si prakticky správnost svých rozhodnutí,
- chápe potřebu dodržování dohodnutých pravidel, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru, oceňuje zkušenosti druhých.

PRACOVNÍ LIST PRO ŽÁKA

Název:

	ROSTLINNÝ DRUH Výška cm/m	ŽIVOČIŠNÝ DRUH	Počet jedinců stejného druhu
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			

Jaké zvuky jsme slyšeli?

.....

Jaké vůně jsme cítili?

.....

Jaké prožitky jsme měli prostřednictvím chodidel?

.....

Co bylo na našem místě zajímavé, co ještě jsme objevili:

.....

Jak člověk využívá toto stanoviště?

.....

Jakou ochranu bychom doporučili?

.....

Další poznámky o místu:

Datum: Místo:

Třída: Jméno: